

- Amanda Ulldemolins Subirats: *La llengua estàndard a les comarques centrals del domini lingüístic català*. Castelló de la Plana: Universitat Jaume I, 2021. 220 pàgs. ISBN 978-84-18432-92-7.

Els estudis que analitzen i reflexionen sobre la implementació de la codificació lingüística són necessaris i rellevants per als debats que giren al voltant de l'estandardització del català. Aquest és el cas del llibre *La llengua estàndard a les comarques centrals del domini lingüístic*, d'Amanda Ulldemolins Subirats, que estudia «el model de llengua oral que els ensenyants vehiculen als alumnes del primer curs d'educació primària» de la comarca del Sènia, que és «l'eix vertebrador de la llengua catalana en aquest punt central del domini lingüístic» (p. 9).

El llibre es divideix en cinc capítols, començant per una introducció («Introducció», p. 9–18) en què es presenta, d'una banda, l'objectiu de l'estudi, que és «analitzar el grau d'integració de la varietat tortosina en l'estàndard oral que vehicula el món educatiu», i les hipòtesis sobre els trets que caracteritzen «el model de llengua difós pels mestres tortosins», i, d'altra banda, la metodologia amb què s'han recollit les dades del corpus de treball i l'estructura amb què es presenta l'anàlisi.

Una vegada introduït l'objecte d'estudi, en el segon capítol l'autora el contextualitza («Contextualització de l'àrea d'estudi: el Sènia», p. 19–40) no només des del punt de vista de la geografia, la demografia, l'economia i les relacions intercomarcals, sinó també caracteritzant la comunitat de parla tortosina i presentant algunes reflexions prèvies sobre el model de llengua en l'ensenyament.

Havent situat el lector, en el tercer capítol es presenten les dades obtingudes («Anàlisi de les dades», p. 41–188). Pel fet que és l'apartat central de l'estudi i el que conté més informació, l'autora el divideix en funció de tres àmbits lingüístics analitzats: la fonètica, la morfologia –verbal i no verbal– i el lèxic. A més a més, distribueix el contingut d'aquests apartats presentant primer el tret lingüístic tortosí de què parlarà; en segon lloc, els percentatges de les dades recollides tant en les escoles valencianes com en les catalanes i la seva interpretació tenint en compte altres qüestions (procedència del mestre, forma lingüística que apareix en els llibres de text, etc.); i, finalment, les valoracions de les acadèmies, l'Institut d'Estudis Catalans i l'Aca-

dèmia Valenciana de la Llengua, tant en els textos sobre l'estàndard oral com en els corpus normatius. Per la quantitat i diversitat de dades que s'aporten en aquest capítol, no hagués estat sobrer haver-hi afegit una taula de síntesi.

Al llarg de l'anàlisi apareixen algunes qüestions més o menys recurrents que són pertinents de ressaltar perquè, més enllà de la implicació amb les dades concretes d'aquesta recerca, són importants per a la reflexió general sobre la varietat estàndard i la relació que s'estableix entre la codificació i la implementació. D'entrada, l'autora fa referència a la tendència a l'anivellament cap a les formes lingüístiques emprades a les capitals administratives, això és tant a les solucions valencianes com a les barcelonines. També posa en relleu la influència del discurs planificat o no planificat, el to interpersonal o l'audiència en la tria de les formes lingüístiques dels mestres, així com la influència de la llengua escrita en la tria per a la llengua oral. A més a més, l'autora detecta, en alguns dels fenòmens estudiats, la inseguretat lingüística dels docents com a estadi previ per a la hipercorrecció a l'hora d'ensenyar. I, finalment, quan s'analitzen els corpus normatius i les propostes per a l'estàndard oral de les acadèmies, es posa en evidència, en alguns fenòmens més que d'altres, les diferències –i, a vegades, discrepàncies– en les valoracions prescriptives.

Tot seguit, en el quart capítol, es presenten les conclusions («Conclusions generals», p. 189–204), entre les quals cal destacar que les variants de les capitals administratives tenen una incidència diferent segons l'àmbit de la llengua: tal com il·lustra l'autora a la figura 4 de la pàgina 194, els trets tortosins es mantenen més en la fonètica i s'abandonen progressivament en la morfologia verbal, en la morfologia nominal i, més abundantment, en el lèxic.

Finalment, és important destacar que l'autora va més enllà de presentar una anàlisi de dades lingüístiques i acompanya l'estudi amb un capítol anomenat «Transferència del coneixement» (p. 205–210), que té la finalitat de «proporcionar als ensenyants del primer cicle inicial de primària unes pautes ortoèpiques sorgides de la recerca sobre el seu patró de llengua oral». En aquest capítol hi trobem, d'una banda, una taula amb els fenòmens que «presenten més dubtes entre els professionals d'aquest àmbit» acompanyats per la solució tortosina estàndard i, si s'escau, alguna observació sobre la variant. D'altra banda, s'hi presenta una llista de mots del tortosí estàndard que «presenten dubtes entre el geosinònim de les capitals administratives i el tradicional tortosí».

En definitiva, el llibre d'Amanda Ulldemolins permet que el lector interessat en el procés d'estandardització del català prengui consciència de com és la implementació de la codificació normativa en l'àmbit de l'ensenyament quan es tracta d'un territori com el Sénia, a cavall entre les administracions catalana i valenciana i, consegüentment, entre dos models de codificació. A més a més, l'aportació de transferència del coneixement de l'últim capítol no només és útil per als mestres, sinó per a tots els parlants del tortosí. ■

- Laia Benavent Llinars, Universitat de Barcelona, Departament de Filologia Catalana i Lingüística General, Gran Via de les Corts Catalanes, 585, E-08007 Barcelona, <laia.benavent@gmail.com>, ORCID: 0000-0002-2054-6436.